

• Потрібно дотримуватись норм української мови, працювати над граматичними, лексичними, фразеологічними, фонетичними, стилістичними, орфографічними помилками. Тобто, журналістам в телеефірі завжди треба працювати над собою.

Отже, становище ефірного мовлення в Україні не дуже втішне. Нам все більше треба відходити від вживання російнізмів і застосовувати нашу мелодійну мову. Для розв'язання проблем подальшого покращення діяльності телебачення в Україні потрібні зусилля не лише журналістів-практиків, а й теоретиків – учених-лінгвістів, соціологів, психологів, філософів, культурологів та ін. Від їхніх поглиблених наукових досліджень та висновків, на які могла б ґрунтуватися практика, залежить також і рівень телевізійної критики у пресі, її можливості кваліфіковано аналізувати творчі здобутки й прорахунки на телеекрані.

Список використаних джерел

1. Українська мова у ХХ сторіччі: історія лінгвоциду: документи і матеріали. / Упоряд.: Лариса Масенко, Віктор Кубайчук, Оріся Демська-Кульчицька та ін. — Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2005. – 399 с. ISBN 966-518-314-1 Зміст книжки. Djvu-файл книжки з текстовим шаром і навігацією.

2. Зімонова О.В., Шлеїна Л.І., Щербакова Н.В., Михайлов В.В., Мельник О.О. Шляхи підвищення грамотності студентів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.. Випуск 24. Збірник науково-методичних праць. Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Мелітополь. 2020. 581 с. С.454-459. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/shljeina-ljudmyla-ivanivna/>

3. Шлеїна Л.І. Інноваційні підходи формування мовної особистості як гаранта збереження професійних компетенцій майбутнього економіста. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - № 1(30). С.8 – 12. Мелітополь, 2016. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/shljeina-ljudmyla-ivanivna/>

4. Шлеїна Л.І. Тараненко Г.Г. Ісакова О.І. Єременко Л.В. Орга URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/naukova-dijalnist/nizacija> самостійної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів ЗВО під час вивчення суспільно-гуманітарних дисциплін. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти. Випуск 24. Збірник науково-методичних праць. Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Мелітополь. 2020. 581 с. С.248-252. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/shljeina-ljudmyla-ivanivna/>

Науковий керівник: Шлеїна Л.І., доктор філософії з пед.н., старший викладач кафедри суспільно-гуманітарних наук, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.

НЕОЧЕВИДНІ ПРИНЦИПИ ЕФЕКТИВНОГО ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ

Тебенко І.І., tebenko.ilya2003@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Мабуть, слово - це головний винахід людства. На сьогоднішній день, спілкування є головним засобом взаємодії між людьми, саме тому, у повсякденному житті ми вміємо спілкуватись без перешкод, а всі бар'єри з'являються лише у разі виходу із зони комфорту.

Рано чи пізно, кожна людина на собі зрозуміє важливість навичок ефективного спілкування. Переважна більшість вважає, що в результативній комунікації немає секретів, адже все залежить від красномовства і риторики, проте, як тільки виникає необхідність отримати бажане у професійній сфері, фахівець не використовує увесь комунікаційний потенціал, що в свою чергу становить загрозу результативності спілкування. виправити ситуацію можна за допомогою набуття невербальних та психологічних вмінь.

Мабуть, усі не раз мали досвід бесіди з "харизматичною" людиною, насправді ж, таку характеристику можливо удосконалювати.

Невербальні сигнали.

Слід зауважити, що розуміння жестів тіла, постанови та виразу обличчя не лише створює гарний образ особи, але й дає змогу розуміти психологію співбесідника. Кваліфіковані психологи без проблем вміють помічати зацікавленість або байдужість, довіру або страх, правду або брехню. Таким чином, відштовхуючись лише від підсвідомої реакції опонента, ви можете регулювати різні параметри того, що кажете. [1]

Нерідко буває корисним оцінити співрозмовника та зайняти вищу за нього позицію самооцінки, проте у випадках з невпевненими людьми, слід дати змогу опонентові відчувати себе комфортно в тій чи іншій мовленнєвій ситуації. Крім того, є сенс і в віддзеркаленні дій слухача, адже це підсвідомо надає йому відчуття симпатії до вас.

Іноді, навіть не компетентна людина може побачити прояв вашої невпевненості чи хвилювання, бажано уникати подібних дій: відведення погляду, незавершеність коротких дій, дотики до волосся, шиї, а також постановка, що не направлена до співрозмовника.

В свою чергу лють може проявлятися скороченням дистанції, напругою м'язів обличчя та прискороною риторикою. Важливо розуміти, що висновки можна робити, лише у випадку, коли підтверджуються відразу декілька індикаторів.

Не слід забувати й про те, що великий ефект має перше враження, що залежить від вашої усмішки, зовнішнього вигляду, вищеназваних методів і правильного контакту. Нерідко правильний контакт задає настрій на усю розмову. Щоб правильно розпочати розмову слід дотримуватись правил етикету, бути привітливим, дотримуватись комфортної дистанції та поважати думки іншого. В загалом, толерантне ставлення може врятувати навіть складні мовленнєві ситуації, а особливо у випадках з віковим, політичним та іншими бар'єрами діалогу.

Використання психологічних моделей.

Існує безліч шаблонів, які можна використовувати в конкретній ситуації. Як правило, вони допомагають маніпулювати враженнями споживачів, підштовхують до певних рішень, або пом'якшують негативні емоції. Раджу кожному знайти декілька таких для себе, в якості прикладу можу привести «негатив для сендвіча», це модель, яку використовують для подачі негативної інформації. Щоб зрозуміти його сенс спробуйте уявити негатив, який помістили між двох позитивів. Тобто спочатку людина отримує приємну інформацію, після чого критика буде не такою образливою, а в решті-решт розмова закінчується на гарній ноті. Таким чином, ви можете уникати чвар та образ. Також дуже ефективні засоби, що зближують учасників ділової зустрічі, зазвичай це робиться за допомогою ледве помітних жестів тіла, проте ніколи не завадить уважне слухання, це не тільки дозволить поглинатися у сенс справи, але й дасть зрозуміти обом сторонам взаємну зацікавленість. Важливо, що певні шаблони можуть бути актуальними для однієї людини, проте не спрацювати для іншої. З досвідом можна оволодіти мистецтвом використання подібних засобів. [1]

Емоційний інтелект.

Усі чули про поняття IQ, проте в сучасному світі значна частина фахівців визнає цей показник суб'єктивним і менш важливим ніж EQ. EQ відображує емоційну зрілість людини, її вміння ,немов, слідкувати за собою з іншого боку, прислухатись до своїх емоцій, вміти їх вгамовувати, чи використовувати за ради своєї користі. Важливо не плутати цей навик зі звичкою подавляти емоції, чи навпаки сліпо слідувати ним. Емоції можуть бути корисним інструментом зв'язку між підсвідомістю та свідомим розумом, саме тому усе людство повинно розвивати емоціональний інтелект. Той хто володіє цим навиком, дивиться на джерело проблеми, а не на її прояви, тобто може бачити людей та їх справжні погляди на ситуацію, вміє побачити страх, що ховається за агресією, чи комплекси, які приховані імітуванням успішності. Також EQ слугує захисним бар'єром між незворушністю та проявом люті, отже допоможе вам не зруйнувати ділові стосунки.

Є декілька діючих способів покращити свій EQ, проте треба зрозуміти, що цей процес – це довгостроковий посилений аналіз та навчання на своїх помилках у спілкуванні, тому лише при великому бажанні та необхідності наступні пункти будуть корисними:

Прислухайтесь до критики та не бійтеся її аналізувати. Таким чином, ви навчитесь вгамовувати люті і зробите своє міркування більш гнучким, що без сумніву покращить ваші комунікативні здібності.

Навчіться трактувати джерело емоції, її сенс. Для цього необхідно прив'язувати емоції до себе, а не шукати причини в інших особах. Наприклад: замість «ти мене дратуєш» краще скажіть «я дратуюсь, коли ти так робиш». Також не буде зайвим шукати справжню природу своїх почуттів, хоч це і не завжди можливо, проте це такий вид філософії, що покращує ваше розуміння самого себе. Ця практика дозволить запобігати зайвих непорозуміннь, а крім того допоможе уникати конфліктів.[2]

І все ж таки, усі вище описанні пункти є надзвичайно ефективними бонусами для фахівця, проте бонуси не діють без міцної основи. Основа – це риси саме вербального мовлення, тобто культура вашої мови. А складається вона з чіткості, чистоти, дикції, словесного запасу та вміння структурно й логічно висловлювати свої думки, дотримуюсь про цьому основної думки та певного стилю.

Список використаних джерел

1. Джо Наварро «Я бачу, про що ви думаєте», 2016 – 336 с. URL: https://www.youtube.com/watch?v=nvHxV_xuzu0

2. Емоційний інтелект. Чому він може означати більше, ніж IQ/ Деніел Гоулман. 2019. – 544с.

3. Зімонова О.В., Шлеїна Л.І., Щербакова Н.В., Михайлов В.В., Мельник О.О. Шляхи підвищення грамотності студентів на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.. Випуск 24. Збірник науково-методичних праць. Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Мелітополь. 2020. 581 с. С.454-459. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/shljeina-ljudmyla-ivaniivna/>

4. Шлеїна Л.І. Інноваційні підходи формування мовної особистості як гаранта збереження професійних компетенцій майбутнього економіста. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). - № 1(30). С.8 – 12. Мелітополь, 2016. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/shljeina-ljudmyla-ivaniivna/>

5. Шлеїна Л.І. Тараненко Г.Г. Ісакова О.І. Єременко Л.В. Орга URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/naukova-dijalnist/nizacija> самостійної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів ЗВО під час вивчення суспільно-гуманітарних дисциплін. Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти. Випуск 24. Збірник науково-методичних праць. Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Мелітополь. 2020. 581 с. С.248-252. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/people/shljeina-ljudmyla-ivaniivna/>

Науковий керівник: Шлеїна Л.І., доктор філософії з пед.н., старший викладач кафедри суспільно-гуманітарних наук, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.

ОНТОЛОГІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ГРИ У ХРОНОТОПІ СВЯТА

Хмарук А., hmarukandrej@gmail.com

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Свято – один з найдавніших і постійно відтворюваних феноменів культури. Будучи важливим елементом соціально-культурної організації, воно є значною подією для суспільства і для кожного індивіда як унікальна форма емоційно-символічного вираження